

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Cordula Instituut te SCHOTEN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	31344
Instelling	Sint-Cordula Instituut
Directeur	G. VANNESTE
Adres	Wilgendaalstraat 7 - 2900 SCHOTEN
Telefoon	03-658.94.49
Fax	03-685.09.80
E-mail	directie@sintcordula.be
Website	http://www.sintcordula.be
Bestuur van de instelling	VZW OZCS Noord-Kempen
Adres	Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN
Scholengemeenschap	SGKSO Voorkempen
Adres	Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN
CLB	Vrij CLB Voor - en Noorderkempen
Adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-03-2015, 03-03-2015, 04-03-2015, 05-03-2015, 06-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	22-04-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Elly DE KEYSER
Teamleden	Henk FORIERS, Wouter SCHELFHOUT, Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplannummer D/2010/7841/017).....	8
3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplannummer D/2009/7841/003)	9
3.1.1.3 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannummer D/2002/0279/047)	11
3.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannummer D/2012/7841/066)	12
3.1.1.5 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen (leerplannummer D/2012/7841/066)	15
3.1.1.6 Frans in bso tweede graad in de studierichting Verkoop (leerplannummer D/2010/7841/099)	17
3.1.1.7 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannummers D/2004/0279/021 en D/2004/0279/020)	18
3.1.1.8 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannummer D/2013/7841/013)	20
3.1.1.9 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplannummer D/2013/7841/014)	22
3.1.1.10 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Informaticabeheer (leerplannummer D/2004/0279/023)	25
3.1.1.11 Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop (leerplannummer D/2012/7841/058)	26
3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	28
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	29
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	30
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	31
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
4.1 Evaluatiepraktijk.....	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?.....	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	37
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Cordula Instituut is gelegen in het centrum van Schoten. De school biedt diverse studierichtingen in het aso, bso en tso aan. Het aanbod richt zich dus zowel op de arbeidsmarkt als op de doorstroming naar het hoger onderwijs. De school deelt haar infrastructuur met een basisschool.

Het beleid wordt gekenmerkt door een sterke ontwikkelingsdynamiek. Ze speelt op een relevante wijze in op de evoluties in de leerlingenpopulatie door zich te profileren in de richting van handel, grafische communicatie en media. De school hecht veel belang aan de vernieuwing van de infrastructuur. Vooral op het domein van ICT zijn de voorbije schooljaren ernstige inspanningen gedaan. Door het engagement van de meeste personeelsleden slagen de directie en de leraren erin om een positief leer- en leefklimaat en een gedisciplineerd schoolklimaat te creëren. Het beleid biedt voldoende mogelijkheden aan de personeelsleden om aan de besluitvormingsprocessen deel te nemen. Momenteel voelen echter niet alle leraren zich betrokken bij het beleid. De schoolleiding geeft prioriteit aan de algemene organisatie en aan de profilering van de school. De aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen krijgen minder aandacht.

Het erkenningsonderzoek werd gevoerd op basis van vakken van de basisvorming en het specifiek gedeelte die een representatief deel van het onderwijsaanbod vormen. Het onderzoek heeft uitgewezen dat in een aantal vakken de leerplanrealisatie voldoende tot kwaliteitsvol is. In de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen in de derde graad aso vormt het realiseren van de doelstellingen voor wiskunde een voorbeeld van goede praktijk. Ook de geïntegreerde proef in de studierichting Handel in de derde graad tso krijgt een kwaliteitsvolle invulling. Toch worden in een aantal graden en/of studierichtingen de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd voor Frans, techniek en wiskunde. De onvoldoende leerplangerichtheid, zowel in het onderwijsaanbod als in de evaluatiepraktijk, ligt aan de basis van deze tekorten. De betrokken vakgroepen hanteren te weinig het leerplan als referentiekader. Omdat er in bepaalde klassen weinig of geen leerlingen zitten, worden voor sommige vakken leerlingen per graad samengezet. De leraren dienen door deze samenstellingen verschillende leerplannen tegelijkertijd af te werken. Hierdoor staat de leerplanrealisatie onder druk.

De school heeft een impliciete visie op haar inspanningsverplichting met betrekking tot de vakoverschrijdende eindtermen (VOET). Voor de contexten 'politiek-juridische samenleving' en 'sociorelationele samenleving' wordt de meerderheid van de eindtermen bij de meeste leerlingen met de nodige diepgang nagestreefd. Toch wordt de VOET-werking weinig structureel aangestuurd en niet systematisch geëvalueerd.

De vakgroepen worden verantwoordelijk gesteld voor de inhoudelijke invulling van het evaluatiebeleid. De school verwacht dat zij hun evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplandoelstellingen. Hiervoor is er echter weinig beleidsmatige aansturing en opvolging, waardoor de vakgroepen weinig gelijkgericht werken. De evaluatiepraktijk wordt vooral organisatorisch ondersteund via afspraken en richtlijnen. Er zijn voorbeelden van goede evaluatiepraktijk, maar in een aantal vakken is de evaluatie onvoldoende leerplangericht. De deliberatie en de attestering zijn bijgevolg niet altijd gebaseerd op valide gegevens. De evaluatiegegevens worden nog onvoldoende aangewend om het onderwijsleerproces te verbeteren. De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier. De school respecteert de regelgeving met betrekking tot de evaluatie- en deliberatiepraktijk.

Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen is vastgesteld dat de school de risico's voldoende beheerst. De organisatie verloopt behoorlijk en de school neemt maatregelen om de werkpunten van de interne en externe controles aan te pakken. De school voldoet bijgevolg aan de erkenningsvoorwaarden voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De school heeft nog te weinig aandacht voor interne kwaliteitszorg en –bewaking. Ad hoc worden soms gegevens verzameld, maar die hebben nog maar beperkt aanleiding gegeven tot analyses met het oog op noodzakelijke bijstellingen. Binnen de vakgroepen is reflectie onvoldoende ingeburgerd om het onderwijsproces te bewaken.

De inspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De school staat voor de uitdaging om de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk op school- en op vakniveau verder uit te bouwen en te verbeteren. Het inspectieteam vertrouwt op het engagement en de beroepsernst van het schoolteam om de vastgestelde verbeterpunten zelfstandig bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	techniek, wiskunde	
Graad 1 Handel	techniek, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek, wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 BSO Verkoop	Frans	Frans
Graad 2 TSO Handel	Frans	Frans
Graad 2 TSO Handel-talen	Frans	Frans
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 BSO Verkoop	Frans	Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	wiskunde	toegepaste economie, wiskunde
Graad 3 TSO Handel		toegepaste economie
Graad 3 TSO Informaticabeheer	wiskunde	wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplannummer D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is in onvoldoende mate afgestemd op de eindtermen en de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Bij de realisatie van de eindtermen en de leerplandoelstellingen volgen de leraren onvoldoende de leerplanvisie. Door sterk leerboekgericht te werken bieden de leraren de meeste toepassingsgebieden wel aan, maar komen een aantal leerplandoelstellingen niet of in onvoldoende mate aan bod. De lessen worden niet systematisch benaderd vanuit de kerncomponenten 'technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzes' en de dimensies 'begrijpen, hanteren en duiden'. Het lerarenteam volgt bovendien de verhouding tussen 50 % 'hanteren' en 50 % 'duiden en begrijpen' niet.

Sommige toepassingsgebieden komen onvoldoende evenwichtig aan bod. De toepassingsgebieden biochemie en transport vinden te weinig draagvlak binnen de opdrachten. De meeste leerinhouden worden onvolledig of te kennisgericht behandeld.

Het technisch proces vertrekt zelden vanuit een behoefte en verloopt niet altijd volgens de vijf stappen met name het stellen van een probleem, het ontwerpen, het maken, het in gebruik nemen en het evalueren. Bij de uitgevoerde projecten ligt de nadruk overwegend op de praktische realisatie en onvoldoende op de 'probleemomschrijving' en het 'ontwerpen'. Het leren kiezen en het leren gebruikmaken van de juiste en/of gepaste hulpmiddelen op verantwoorde en/of milieubewuste en/of veilige wijze exploreert men onvoldoende. De techniekprojecten evolueren te weinig van sterk gestuurde naar meer open opdrachten en van aanvankelijk eenvoudige naar meer complexere projecten.

De eindtermen met betrekking tot illustreren, ontwerpen en de rol van technische beroepen krijgen weinig aandacht. De kansen om aanleg en belangstelling bij de leerlingen te ontdekken in functie van een doelgerichte onderbouwing van de studiekeuze en oriëntering, worden niet benut.

De leerlingresultaten voldoen maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet valide evaluatie. Hierdoor geven ze geen correcte informatie over de bereikte leerplandoelstellingen per leerling.

Onderwijsorganisatie

Samenstelling klasgroepen

De school volgt de aanbevelingen van het leerplan voor een optimale leerplanrealisatie onvoldoende op. De grootte van de groepen (tot 24 leerlingen) overstijgt het aanbevolen aantal van 12 tot 16 leerlingen. Dergelijke groepsgrootte belemmert het optimaal gebruik van de onderwijstijd, in het bijzonder de doeltreffende begeleiding van de techniekprojecten en onderzoekopdrachten.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een technieklokaal. De beschikbare ruimte in het vaklokaal volstaat niet in verhouding tot de grootte van sommige klasgroepen, om actief, constructief en onderzoekend leren en werken mogelijk te maken. Dit hypothekeert een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Het vaklokaal straalt geen technologisch karakter uit. Om opzoekwerk optimaal te integreren in het leerproces beschikken de leraren niet over voldoende computers met internetaansluiting.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is voor verbetering vatbaar. Ze omvat enerzijds taken en kennisgerichte toetsen en anderzijds de beoordeling van de werkstukken. De meeste eindtermen en leerplandoelen komen onvoldoende aan bod, waardoor de evaluatie niet valide is. Voor de realisaties kunnen de leraren niet aantonen dat ze aandacht besteden aan procesevaluatie volgens vooropgestelde criteria. Hoe en in welke mate de vaardigheden en attitudes verrekend worden, is onduidelijk. De evaluatie wordt onvoldoende gebruikt om het leerproces van de leerling bij te sturen. Zelfevaluatie wordt beperkt toegepast.
Rapporteringspraktijk <i>Transparantie</i> <i>Leerondersteunend</i>	De remediëring bestaat hoofdzakelijk uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen. Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten en via het elektronisch platform. Dit cijfer heeft slechts een beperkte informatiewaarde wat het bereiken van de competenties betreft, aangezien dit niet gebaseerd is op een valide evaluatie. De rapportcommentaren bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de reeds aangeboden remediëring of de te ondernemen remediëring.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De omgang met de leerlingen is constructief en bemoedigend. De lessen verlopen overwegend leraargestuurd en strikt gebonden aan het leerwerkboek. De invuldidactiek wordt weinig doorbroken door actieve werkvormen. De ondersteuning van de praktische uitwerking van de techniekprojecten is beperkt; de probleemstelling, een stappenplan, een werkmethode en evaluatiecriteria ontbreken. Bij de praktische realisaties is er wel meer aandacht voor de inbreng van de leerlingen. Er is nog ruimte om creativiteit, innovatie en uitdaging in de projecten sterker te implementeren.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	Door de kleinschaligheid van de eerste graad bestaat er geen afzonderlijke vakgroep op schoolniveau. De leerbereidheid is groot, maar een structuur voor een doeltreffende professionalisering ontbreekt. Hoewel het nascholingsaanbod wordt benut, komt het onvoldoende tegemoet aan de behoefte aan ervaringsuitwisseling en collegiaal leren.

3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplannummer D/2009/7841/003)

Voldoet

De leerlingen krijgen de meeste eindtermen en leerplandoelstellingen aangeboden. De evaluatie is voldoende evenwichtig en leerplangericht.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen krijgen heel wat leerplandoelen met voldoende diepgang aangeboden. De vakgroep biedt de onderwerpen op een hoog verwerkingsniveau aan en behandelt bovenop de basisleerstof diverse uitbreidingsdoelen. In sommige klasgroepen van het tweede jaar Handel oefenen de leerlingen sedert dit schooljaar geen verdiepingsleerstof meer in. Deze werkwijze strookt niet met de intenties van het leerplan en laat de leraren niet toe het werkelijke beheersingsniveau van de leerlingen te meten. De ongelijke behandeling van de leerlingen binnen de basisoptie Handel zou bovendien aanleiding kunnen geven tot betwisting van attesten.
---	--

In het eerste jaar verwerken de leerlingen de leerplandoelen G20 en G31 met weinig diepgang. Alle overige leerplandoelen oefenen zij op een zeer kwaliteitsvolle wijze in.

In het tweede jaar behandelen de leraren diverse doelen meetkunde weinig of niet. Zowel vlakke meetkunde (leerplandoelen M34, M51, M52, M53) als ruimtemeetkunde (leerplandoelen M54, M55, M56, M58) ontbreken in het aanbod. Tevens oefenen de leerlingen weinig in het interpreteren van diagrammen (leerplandoel G43). Sommige van deze items komen wel aan bod in het eerste jaar maar de leraren herhalen deze niet in het tweede jaar. Het leerplan beoogt een meer concentrische behandeling van de leerstof.

De vakgroep besteedt in de les voldoende aandacht aan alle vaardigheden (rekenvaardigheid, meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid). De leerling krijgt tijdens de lessen voldoende de kans om te oefenen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet.

De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van het rekentoestel.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De toetsen en examens bevragen voornamelijk rekenvaardigheden, maar ook de andere vakvaardigheden hebben hun plaats in de evaluatie. Meestal bevraagt de toets een combinatie van een van deze vaardigheden en rekenvaardigheid. Uit het resultaat blijkt dan ook niet altijd welk item de leerling nog niet onder de knie heeft.

De examenvragen zijn verzorgd en het aantal examenopgaven is redelijk. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling. De rapporten vermelden nauwkeurig de scores voor de verschillende beheersingsniveaus (elementaire kennis 10 %, basiskennis 80 % en verdiepende kennis 10 %). Indien de leerlingen tevens uitbreidingsleerstof behandelen, vermelden de leraren dit ook op het rapport.

De vakgroep werkte recentelijk een manier uit om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. De leraren proberen de attitudes te vertalen in objectief meetbare criteria. De wijze waarop dit gebeurt, is nog een onderwerp van debat binnen de vakgroep.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

In alle klassen is de curatieve leerbegeleiding goed. De leraren bieden remediëringsoefeningen op maat aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De remediëring verschilt wel per leraar en de vakgroep bezinde zich nog niet over het stroomlijnen van de curatieve leerbegeleiding.

De lessen verlopen kalm en gestructureerd. Er wordt weinig of niet gedifferentieerd, ondanks de grote heterogeniteit van de klasgroepen. Het onderwijsleergesprek is de norm en, niettegenstaande dit zeer interactief verloopt, stuurt de leraar sterk de les. Dit is vooral belemmerend voor de wiskundig sterkere leerlingen.

De vakgroep maakte nog geen afspraken omtrent het gebruik van wiskundetaal en de gehanteerde symbolen. De invulling verschilt per leraar en er is in het algemeen weinig aandacht voor het formele karakter van de wiskunde. Hierdoor worden bepaalde onderdelen herleid tot louter rekentechnische automatismen.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal vakgebonden nascholingen gevolgd. Vakoverstijgende nascholingen gebeuren weinig of niet. De impact van deze vormen op de klasvloer is gering.

*Vorming
Overleg*

De vakgroep overlegt een aantal keer per schooljaar. De agenda wordt vooraf bepaald. Het overleg beperkt zich veelal tot organisatorische aspecten. De uitwerking van verticale leerlijnen was nog niet aan de orde.

3.1.1.3 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannummer D/2002/0279/047)

Voldoet

De leerlingen krijgen de meeste eindtermen en leerplandoelstellingen aangeboden. De evaluatie is voldoende evenwichtig en leerplangericht.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen heel wat leerplandoelen met voldoende diepgang aangeboden. De vakgroep biedt alle onderwerpen op een hoog verwerkingsniveau aan en behandelt bovenop de basisleerstof diverse uitbreidingsdoelen. Sommige leerstofonderdelen overstijgen ruim de verwachtingen van het leerplan.

De leerlingen verwerken sommige leerplandoelstellingen niet of met onvoldoende diepgang. Bepaalde doelen omtrent ruimtemeetkunde (leerplandoelen M14/M20/M21) komen niet of slechts beperkt aan bod. In het algemeen krijgen algebra en analyse meer aandacht dan meetkunde. Ook in de eerste graad is dit het geval. Anderzijds behandelen de leraren leerstof die niet in het leerplan is opgenomen.

Vanaf dit schooljaar biedt de school de studierichting Economie enkel aan met vijf wekelijkse lestijden (tot vorig schooljaar was dit vier wekelijkse lestijden). Hierdoor dienen de leerlingen bovenop de basisdoelen diverse uitbreidingsdoelen te verwerken. Bij de planning waakt de vakgroep er voldoende over de basis- en uitbreidingsdoelen evenwichtig te spreiden over het schooljaar.

De vakgroep besteedt in de les voldoende aandacht aan rekenvaardigheid en meet- en tekenvaardigheid. Wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid en probleemoplossende vaardigheid krijgen minder aandacht.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van het grafisch rekentoestel. Tijdens de lessen meetkunde gebruiken de leraren ICT nog onvoldoende zinvol en doelgericht.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De toetsen en examens bevragen een hoog beheersingsniveau, voornamelijk wat rekenvaardigheid betreft. De leraren toetsen de andere vakvaardigheden in mindere mate. Meestal bevraagt de toets een combinatie van een van deze vaardigheden en rekenvaardigheid. Uit het resultaat blijkt dan ook niet altijd welk item de leerling nog niet onder de knie heeft.

Sommige vragen overstijgen de verwachtingen van het leerplan. Deze extra leerstof maakt een onevenwichtig groot onderdeel uit van de evaluatie waardoor het eindcijfer niet steeds representatief is.

De examenvragen zijn verzorgd en het aantal examenopgaven is redelijk. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In alle klassen is de curatieve leerbegeleiding goed. De leraren bieden remediëringsoefeningen op maat aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De remediëring verschilt wel per leraar en de vakgroep bezinde zich nog niet over het stroomlijnen van de curatieve leerbegeleiding.

De lessen verlopen kalm en gestructureerd. Er wordt weinig of niet gedifferentieerd, ondanks de grote heterogeniteit van de klasgroepen. Het onderwijsleergesprek is de norm en, niettegenstaande dit zeer interactief verloopt, stuurt de leraar sterk de les. Dit is vooral belemmerend voor de wiskundig sterkere leerlingen. Sommige leerlingen vertonen lacunes in de parate kennis. Hierdoor verloopt het onderwijsleergesprek soms stroef.

De vakgroep maakte nog geen afspraken omtrent het gebruik van wiskundetaal en de gehanteerde symbolen. De invulling verschilt per leraar en er is in het algemeen weinig aandacht voor het formele karakter van de wiskunde. Hierdoor worden bepaalde onderdelen herleid tot louter rekentechnische automatismen.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal vakgebonden nascholingen gevolgd. Vakoverstijgende nascholingen gebeuren weinig of niet. De impact van deze vormen op de klasvloer is gering.

De vakgroep overlegt een aantal keer per schooljaar. De agenda wordt vooraf bepaald. Het overleg beperkt zich veelal tot organisatorische aspecten. De uitwerking van verticale leerlijnen was nog niet aan de orde.

3.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannummer D/2012/7841/066)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk voldoen niet voor de spreekvaardigheid en de schrijfvaardigheid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijs is globaal gericht op het verwerven van taalvaardigheid. Tijdens de lessen verloopt de communicatie in het Frans, wat de taalvaardigheidsverwerving ondersteunt. Er worden een aantal beroepsgerichte contexten behandeld als opstap naar de derde graad. Het onderwijs van grammatica en woordenschat is functioneel. Toch wordt het onderwijsaanbod nog niet voldoende gepland vanuit de leerplandoelen. Men volgt vooral het leerboek en gaat te weinig uit van het leerplan. Zo ontstaan er heel wat hiaten, vooral voor de spreek- en schrijfvaardigheid.

Leerlingen oefenen de leesvaardigheid voldoende op het juiste verwerkingsniveau. Met uitzondering van de argumentatieve teksten komen alle tekstsoorten aan bod. Het is positief dat de leerlingen zelfstandig narratieve teksten moeten lezen. Voor de luistervaardigheidstraining worden er vooral

informatieve teksten aangeboden. Prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten komen beperkt aan bod. De vraagstelling gebeurt vooral op het beschrijvend verwerkingsniveau en veel minder op het structurerend niveau. Er is aandacht voor luister- en leesstrategieën.

Op basis van dialogues trainen de leerlingen de mondelinge interactie. Ze vertonen spreekdurf. De spreek- en de schrijfvaardigheid komen te weinig gericht vanuit de leerplandoelen aan bod. De tekstsoorten op structurerend niveau worden niet behandeld. Genreconventies en tekstopbouw komen niet genoeg aan bod. Er is niet voldoende aandacht voor spreek- en schrijfstrategieën. Dit geeft aanleiding tot de conclusie 'voldoet niet'.

De (inter)culturele component van het leerplan krijgt aandacht onder andere via het lezen van teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige cultuur en leefwereld. De uitstap naar Parijs vormt eveneens een meerwaarde voor de culturele vorming en de motivatie van de leerlingen. De vaklokalen vertonen enkele verwijzingen naar de Franstalige cultuur en leefwereld. Er worden weinig audiovisuele documenten gebruikt om de cultuur in de klas te brengen.

Leerlingen leren niet genoeg met naslagwerken (woordenboeken en grammatica's) te werken. Vakattitudes worden niet expliciet besproken met de leerlingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep trekt duidelijk de kaart van de procesgerichte benadering van de evaluatie. Dit blijkt uit het gehanteerde systeem van gespreide evaluatie en de verdeling van het gewicht van de punten over de toetsen voor dagelijks werk en syntheseproeven (50%-50%).

De kennis van grammatica en woordenschat wordt frequent en op het gepaste beheersingsniveau geëvalueerd. Bij de evaluatie wordt de kenniscomponent zoveel mogelijk in betekenisvolle contexten en in samenhang met de vaardigheden geëvalueerd. Hierin heeft de vakgroep de laatste drie jaren een positieve evolutie doorgemaakt. Door de vele inspanningen die hiervoor werden geleverd, heeft men over het hoofd gezien dat de tekstsoort een belangrijke bouwsteen is van het taalvaardigheidsonderwijs. Een te groot aantal taaltaken wordt hierdoor niet beoordeeld.

De beoordeling van de mondelinge interactie voldoet. Voor de receptieve vaardigheden worden de tekstsoorten niet voldoende afgewisseld. Voor de spreek- en schrijfvaardigheid is de evaluatie niet voldoende representatief voor de leerplandoelen. Volgende leerplandoelen worden niet beoordeeld: een spontane mening geven over een tekst (spr 3 en sch 4), een ervaring beschrijven (spr 4), een tekst samenvatten (spr 5 en sch 5), een verslag uitbrengen (spr 6 en sch 6), een presentatie geven (spr 7), argumenten formuleren (spr 8 en sch 8) en formuleren en vragenlijsten invullen (sch 1). Het voeren van eenvoudige correspondentie (sch 7) komt erg beperkt aan bod.

De studieattitude telt voor 10% van de punten voor dagelijks werk mee. Vakattitudes worden niet beoordeeld.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit

ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

Uit de resultaten van het vorige schooljaar blijkt dat de scores op jaarbasis veeleer laag zijn.

Rapporteringspraktijk

*Transparantie
Leerondersteunend*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De scores van alle toetsen en taken voor dagelijks werk en van de synthesesproeven worden gepubliceerd in het elektronisch rapportensysteem. Ouders kunnen de rapporten raadplegen. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend. Ze bevatten soms ook aanwijzingen over de oorzaak van tegenvallende resultaten en/of de te ondernemen remediëring.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Er is voldoende interactie in de lessen, al verlopen ze nog erg leraargestuurd. Naar aanleiding van toetsen reflecteren de leerlingen over hun prestaties. Sinds dit schooljaar gebruiken de leerlingen ook een portfolio om hun vorderingen in kaart te brengen en persoonlijke doelen te formuleren voor hun verder leerproces. Leerstrategieën krijgen veeleer beperkt aandacht via mondelinge studietips. Het brengen van de leerlingen tot meer leerautonomie is voor verbetering vatbaar. De vakgroep heeft hiervoor nog geen leerlijn uitgewerkt over de graden heen.

Er is aandacht voor de curatieve leerbegeleiding. Leerlingen kunnen op vaste momenten terecht bij de vakleraar voor bijwerklussen indien ze de leerstof niet hebben begrepen of afwezig waren. De remediëring betreft evenwel vooral de kenniscomponent en is niet voldoende gericht op de vaardigheden. Doorgaans krijgen leerlingen feedback naar aanleiding van toetsen en taken, maar ze worden te weinig uitgedaagd om te reflecteren over de fouten en deze te verbeteren. De effecten van de remediëringsinitiatieven worden globaal opgevolgd via de klassenraden. Vakantietaken worden goed afgestemd op de noden van de leerlingen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet globaal. De twee taalklassen en andere lokalen bieden voldoende mogelijkheden voor het gebruik van audiovisueel materiaal. De implementatie van ICT in het leerproces blijft beperkt tot het aanbieden van remediëringsoefeningen via een door de school aangekocht softwarepakket. Er is weinig visuele ondersteuning in de lessen en het internet wordt beperkt gebruikt voor zoekopdrachten.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken en didactisch materiaal en de evaluatie. Er is aandacht voor vernieuwing en voor professionalisering door het volgen van externe nascholingen en ook door intervisie. De vakgroep roept regelmatig de hulp in van de pedagogische begeleiding. Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking maar deze resulteert nog niet altijd in een voldoende leerplanrealisatie en een representatieve evaluatie. De leerlingenresultaten worden ook weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

3.1.1.5 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen (leerplannummer D/2012/7841/066)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatie is representatief voor de leerplandoelen. De uitrusting voldoet. De leerlingen kunnen rekenen op een professionele leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijs is globaal gericht op het verwerven van taalvaardigheid. Tijdens de lessen verloopt de communicatie in het Frans, wat de taalvaardigheidsverwerving ondersteunt. De leerlingen maken receptief en productief kennis met authentieke teksten die zowel algemene als meer handelsgerichte communicatiecontexten betreffen. Grammatica en woordenschat worden geoefend in functionele communicatiesituaties. De meeste leerplandoelen worden behandeld.

Leerlingen oefenen de luister- en leesvaardigheid voldoende op het juiste verwerkingsniveau. Met uitzondering van de argumentatieve teksten komen alle tekstsoorten aan bod. Het is positief dat de leerlingen zelfstandig narratieve teksten moeten lezen. Op basis van dialogues trainen de leerlingen de mondelinge interactie. Ze vertonen spreekdurf. De spreekvaardigheid en de schrijfvaardigheid komen voldoende aan bod en bestrijken zowel het beschrijvend als het structurerend verwerkingsniveau. Toch zijn er nog een aantal lacunes in de leerplanrealisatie: het samenvatten van een tekst (spr 5 en sch 5), het uitbrengen van een verslag (spr 6 en sch 6) en het formuleren van argumenten (sch 8). De lacunes zijn te wijten aan een gebrek aan planning. De leerlingen reflecteren over de eigenheid van de spreek- en schrijftaal. Men besteedt bij productieve vaardigheden veeleer beperkt aandacht aan genreconventies en tekstopbouw.

De (inter)culturele component van het leerplan krijgt aandacht en vormt het thema van een aantal presentaties. De uitstap naar Parijs is een meerwaarde voor de culturele vorming en de motivatie van de leerlingen. De vaklokalen vertonen enkele verwijzingen naar de Franstalige cultuur en leefwereld.

De aandacht voor strategieën bij taalverwerving voldoet maar blijft nog te impliciet. Leerlingen leren niet genoeg met naslagwerken (woordenboeken en grammatica's) te werken. Vakattitudes worden niet expliciet besproken met de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De vakgroep trekt duidelijk de kaart van de procesgerichte benadering van de evaluatie. Dit blijkt uit het gehanteerde systeem van gespreide evaluatie en de verdeling van het gewicht van de punten over de toetsen voor dagelijks werk en synthesesproeven (50%-50%).

De evaluatie van de verschillende componenten van het leerplan voor het dagelijks werk en voor de examens biedt globaal de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen in kaart te brengen. De kennis van grammatica en woordenschat wordt frequent en op het gepaste beheersingsniveau geëvalueerd. De evaluatie van de vaardigheden is voldoende representatief voor de leerplandoelen, al vertoont ze nog een aantal hiaten die aansluiten bij het aanbod (zie hierboven).

De studieattitude telt voor 10% van de punten voor dagelijks werk mee. Vakattitudes worden niet beoordeeld.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

Uit de resultaten van het vorige schooljaar blijkt dat de scores op jaarbasis veeleer laag zijn. In het tweede leerjaar van de tweede graad zijn er een aantal onvoldoendes.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De scores van alle toetsen en taken voor dagelijks werk en van de synthesesproeven worden gepubliceerd in het elektronisch rapportensysteem. Ouders kunnen de rapporten raadplegen. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend. Ze bevatten soms ook aanwijzingen over de oorzaak van tegenvallende resultaten en/of de te ondernemen remediëring.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Naar aanleiding van toetsen reflecteren de leerlingen over hun prestaties. Sinds dit schooljaar gebruiken de leerlingen ook een portfolio om hun vorderingen in kaart te brengen en persoonlijke doelen te formuleren voor hun verder leerproces. Leerstrategieën krijgen veeleer beperkt aandacht via mondelinge studietips. Het brengen van de leerlingen tot meer leerautonomie is voor verbetering vatbaar. De vakgroep heeft hiervoor nog geen leerlijn uitgewerkt over de graden heen.

Er is aandacht voor de curatieve leerbegeleiding. Leerlingen kunnen terecht bij de vakleraar voor bijwerklessen indien ze de leerstof niet hebben begrepen of afwezig waren. De remediëring betreft evenwel vooral de kenniscomponent en is niet voldoende gericht op de vaardigheden. Doorgaans krijgen leerlingen feedback naar aanleiding van toetsen en taken, maar ze worden te weinig uitgedaagd om te reflecteren over de fouten en deze te verbeteren. De effecten van de remediëringsinitiatieven worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet globaal. De twee taalklassen en andere lokalen bieden voldoende mogelijkheden voor het gebruik van audiovisueel materiaal. De implementatie van ICT in het leerproces kon niet worden nagegaan wegens de afwezigheid van de betrokken leraar.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken en didactisch materiaal en de evaluatie. Er is aandacht voor vernieuwing en voor professionalisering door het volgen van externe nascholingen en ook door intervisie. De vakgroep roept regelmatig de hulp in van de pedagogische begeleiding. Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking maar deze resulteert nog niet altijd in een voldoende leerplanrealisatie en een representatieve evaluatie. De leerlingenresultaten worden ook weinig aangewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

3.1.1.6 Frans in bso tweede graad in de studierichting Verkoop (leerplannummer D/2010/7841/099)

Voldoet

De leerplandoelen worden voor alle leerplancomponenten evenwichtig en nagenoeg volledig aangeboden. De evaluatie voldoet nipt. De materiële uitrusting beantwoordt aan de vereisten van het leerplan. Leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerplandoelen worden voor alle leerplancomponenten evenwichtig en nagenoeg volledig aangeboden. Hierbij is er voldoende aandacht voor de samenhang tussen het leren van kennis en van vaardigheden.

De kennis van grammatica, woordenschat en socio-culturele leerinhouden wordt onderwezen in functionele communicatieve contexten. De meeste taaltaken voor de vijf taalvaardigheden worden ingeoefend. Bij lees- en luistervaardigheid komen vooral informatieve teksten aan bod. Prescriptieve teksten en verhalende teksten worden veeleer beperkt behandeld. De schrijfvaardigheidstraining voldoet. Leerlingen leren schrijven tijdens het oefenen van grammaticale kennis en woordenschat. Ze maken verder ook een aantal functionele schrijfoopdrachten aansluitend bij de vereisten van het leerplan. De meeste doelen voor mondelinge interactie en voor spreekvaardigheid worden geoefend. In de lessen wordt er echter al te vaak Nederlands gesproken. Hierdoor missen de leerlingen kansen om de luister- en spreekvaardigheid te oefenen.

De lees-, luister-, spreek- en schrijfstrategieën zitten verwerkt in de vraagstelling bij de opdrachten in het leerboek. Leerlingen reflecteren er echter nog niet altijd gericht over zodat het leerproces vaak nog te impliciet blijft.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De vakgroep trekt duidelijk de kaart van de procesgerichte benadering van de evaluatie. Dit blijkt uit het gehanteerde systeem van gespreide evaluatie en de verdeling van het gewicht van de punten over de toetsen voor dagelijks werk en syntheseproeven (50%-50%).

De kenniscomponent wordt grondig geëvalueerd. De evaluatie van de taalvaardigheden voldoet maar vertoont nog een aantal hiaten. De luister- en de leesvaardigheid worden weinig frequent geëvalueerd. De beoordeling is eenzijdig gericht op informatieve teksten. De tekstkenmerken situeren zich wel op de beoogde moeilijkheidsgraad. Voor de mondelinge interactie zijn er frequente evaluatiebeurten. De verhalende teksten komen echter niet aan bod. De spreekvaardigheidstoetsing vertoont te veel lacunes. Het uitspreken van eigen gevoelens (spr 20), het samenvatten van teksten (spr 19) het formuleren en beantwoorden van vragen (spr 18) worden niet geëvalueerd.

De studieattitude telt voor 10% van de punten voor dagelijks werk mee. Vakattitudes worden niet beoordeeld.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

Uit de resultaten van het vorige schooljaar blijkt dat de scores op jaarbasis behoorlijk tot goed zijn.

Rapporteringspraktijk*Transparantie
Leerondersteunend*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De scores van alle toetsen en taken voor dagelijks werk en van de syntheseproeven worden gepubliceerd in het elektronisch rapportensysteem. Ouders kunnen de rapporten raadplegen. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend. Ze bevatten soms ook aanwijzingen over de oorzaak van tegenvallende resultaten en/of de te ondernemen remediëring.

Leerbegeleiding*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden goed begeleid. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. De sfeer in de lessen is constructief. Er is voldoende interactie in de lessen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Men besteedt aandacht aan overzichtelijke en correcte notities. De klasgroepen zijn klein en leraren differentiëren. Leerlingen krijgen mondeling studietips. Er is een aanzet tot het reflecteren met de leerlingen over de leervorderingen via het gebruik van een talenportfolio.

Er is aandacht voor remediëring. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. Toetsen en examens geven aanleiding tot feedback en worden formatief angewend. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

De grote zorg voor het welbevinden en de motivatie van de leerlingen werkt in de hand dat leerlingen soms te weinig worden uitgedaagd en dat het verwachtingspatroon veeleer laag ligt.

Uitrusting*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet globaal. De twee taalklassen en andere lokalen bieden voldoende mogelijkheden voor het gebruik van audiovisueel materiaal. ICT wordt voldoende geïntegreerd in het leerproces en betreft vooral het gebruik van remediëringsoefeningen via softwarepakketten en het zoeken van informatie op het internet.

Deskundigheidsbevordering*Vorming
Overleg*

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken en didactisch materiaal en de evaluatie. Er is aandacht voor vernieuwing en voor professionalisering door het volgen van externe nascholingen en ook door intervisie. De vakgroep roept regelmatig de hulp in van de pedagogische begeleiding. Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking maar deze resulteert nog niet altijd in een voldoende leerplanrealisatie en een representatieve evaluatie. De leerlingenresultaten worden ook weinig angewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

3.1.1.7 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannummers D/2004/0279/021 en D/2004/0279/020)

Voldoet

De leerlingen krijgen alle eindtermen en leerplandoelstellingen aangeboden. De evaluatie is voldoende evenwichtig en leerplangericht.

Onderwijsaanbod*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen alle leerplandoelen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aangeboden. De leraren bieden alle onderwerpen op het vereiste verwerkingsniveau aan. De vakgroep spreidt de basisleerstof en het keuzegedeelte evenwichtig over het schooljaar en over de twee jaren van de graad.

De vakgroep besteedt in de les voldoende aandacht aan alle vaardigheden (rekenvaardigheid, meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid). De leerling

krijgt voldoende de kans om te oefenen. De lessen verlopen op een gestructureerde wijze met voldoende aandacht voor zelfstandig leren.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van het grafisch rekentoestel.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De toetsen en examens bevragen het vereiste beheersingsniveau. Over het algemeen zijn de examenvragen zeer leerdoelgericht. De leraren toetsen op een evenwichtige manier alle vaardigheden. De keuze om de meeste leerplandoelen zowel tijdens het dagelijks werk als tijdens de examens te toetsen, maken de examens somsodeloos lang.

De toetsen en examens zijn verzorgd en de evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

In alle klassen is de curatieve leerbegeleiding goed. De leraren bieden remediëringsoefeningen op maat aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De remediëring verschilt wel per leraar en de vakgroep bezinde zich nog niet over het stroomlijnen van de curatieve leerbegeleiding.

De lessen verlopen kalm en gestructureerd. Er wordt weinig of niet gedifferentieerd, ondanks de grote heterogeniteit van de klasgroepen. Het onderwijsleergesprek is de norm en, niettegenstaande dit zeer interactief verloopt, stuurt de leraar sterk de les. Dit is vooral belemmerend voor de wiskundig sterkere leerlingen.

De vakgroep maakte nog geen afspraken omtrent het gebruik van wiskundetaal en de gehanteerde symbolen. De invulling verschilt per leraar en er is in het algemeen weinig aandacht voor het formele karakter van de wiskunde. Hierdoor worden bepaalde onderdelen herleid tot louter rekentechnische automatismen.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal vakgebonden nascholingen gevolgd. Vakoverstijgende nascholingen gebeuren weinig of niet. De impact van deze vormingen op de klasvloer is gering.

De vakgroep overlegt een aantal keer per schooljaar. De agenda wordt vooraf bepaald. Het overleg beperkt zich veelal tot organisatorische aspecten. De uitwerking van verticale leerlijnen was nog niet aan de orde.

3.1.1.8 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannummer D/2013/7841/013)

Voldoet

De school voldoet aan de doelen van het leerplan. De evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen verwerven de beoogde kennis, vaardigheden en attitudes op een voldoende concrete wijze. Via relevante opdrachten zorgen de leraren op een aantal momenten voor een geïntegreerde realisatie van de leerplandoelen, waarbij bedrijfseconomische, boekhoudkundige, zakelijk-communicatieve en juridische aspecten met elkaar verweven worden. Dit wordt dan ook ondersteund door zinvolle ICT-toepassingen. Het gaat onder meer over opdrachten met betrekking tot de onderneming in de context van de wereldeconomie, een stakeholdersanalyse, een uitgebreide bespreking van een bedrijf, de uitwerking van promotiemateriaal, verrichtingen met het buitenland, analyse van de jaarrekening en beleggingsvormen. Ook in het kader van de geïntegreerde proef voeren de leerlingen een aantal competentiegerichte opdrachten uit.

Toch blijft het werken met activerende, zelfgereguleerde opdrachten tijdens de lesuren veeleer beperkt. Dit werkpunt is deels te wijten aan de complexe samenstellingen (zowel horizontaal als verticaal) die de verdere kwaliteitsvolle ontwikkeling van de leerplanrealisatie bemoeilijkt.

Ten eerste is er de horizontale samenstelling van de studierichtingen Handel en Boekhouden-informatica voor drie van de zes lesuren. Binnen deze drie lesuren behandelen de leraren de leerplandoelen boekhouden voor de studierichting Handel grondig en ruim, maar zorgen ze voor de studierichting Boekhouden-informatica minder voor een bredere context waarin ook bedrijfseconomische, zakelijk-communicatieve en juridische aspecten geïntegreerd aan bod komen.

Voor de andere drie lesuren besliste de school om het vijfde en zesde leerjaar verticaal samen te zetten. De vakgroep heeft gezorgd voor een minutieuze planning om een volledige leerplanrealisatie te ondersteunen. Alle leerplandoelen komen inderdaad aan bod, maar de opbouw van de leerstof waarbij eerst de boekhouding bij de start van de onderneming, vervolgens bij het runnen van de onderneming en tenslotte als beleidsinstrument wordt behandeld, is minder aanwezig. De logische opbouw wordt vooral verstoord bij de onderdelen investeringsbeleid ten opzichte van de eerste investeringen en bij de analyse van de jaarrekening en ratio's ten opzichte van de boekhouding doorheen het boekjaar.

De jaarplanning van de verschillende leraren kunnen moeilijker op elkaar worden afgestemd. Wijzigingen aan te behandelen onderdelen zijn een hele uitdaging omdat er steeds een aantal leerlingen zijn die bepaalde leerstofonderdelen al gekregen hebben.

Verder gaat het in deze drie lesuren met verticale samenstelling om een groot aantal te behandelen leerplandoelen. Dit zet druk op de leerplanrealisatie waardoor er minder ruimte is voor het uitwerken van grotere projecten, terwijl net deze integratie binnen competentiegerichte initiatieven het uitgangspunt van het leerplan vormt. Daarnaast is een grondige bespreking van de werkzaamheden binnen de geïntegreerde proef tijdens deze lesuren moeilijk. Een realiteitsgerichte integratie van actualiteit blijft veeleer beperkt sinds het wegvallen van een extra lesuur waarbinnen de leraren meer aandacht konden besteden aan een activerende aanpak.

De leraren organiseren een aantal bedrijfsgerelateerde uitstappen, maar de terugkoppeling naar de eigenlijke lessen ontbreekt nog te vaak. Bovendien is er geen vaste structuur waardoor telkens opnieuw uitstappen moeten worden uitgewerkt. De vakgroep kon tijdens de doorlichting wel al een mogelijke planning voorleggen om hieraan te verhelpen.

De geïntegreerde proef is gelinkt aan de uitwerking van de stage. De proef voldoet zowel inhoudelijk als qua begeleiding aan de wettelijke vereisten, maar het geïntegreerde karakter (vooral dan wat betreft het onderdeel programmeren) blijft veeleer beperkt. Het verloop van de proef wordt voldoende ondersteund met behulp van duidelijke opdrachten, afspraken, een goede begeleiding en via formatieve procesevaluatie met kansen tot verbetering van het tussentijds product.

De uitwerking van de stage voldoet aan de regelgeving. De begeleiding tijdens de week op de stageplek zelf blijft beperkt, ook door beperkte mogelijkheden om op stagebezoek te gaan. Dit wordt deels gecompenseerd door gesprekken met de zaakvoerders achteraf waarbij het functioneren van de leerling wordt geëvalueerd.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerlingen hebben een informaticalokaal als vaste klas. De ICT-uitrusting voldoet aan de vereisten en wordt voldoende onderhouden. De huidige opstelling van een aantal klassen is echter weinig gericht op samenwerking en zelfwerkzaamheid, wat de werkvormen die de vakgroep wenst te gebruiken soms bemoeilijkt. Sommige klassen zijn verder slecht verlicht en geven een stoffige en weinig leerbevorderende indruk. Er is in het vaklokaal geen telefoon ter beschikking. Er zijn wel draagbare telefoons, maar de leraren gebruiken ze niet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. Er is aandacht voor zowel reproductieve als toepassingsgerichte vragen. Ook inzichtelijke vragen komen in beperkte mate aan bod. Het niveau van de vraagstelling is voldoende hoog. Via het geheel van toetsen en examens is er een relevante spreiding van de evaluatie over alle onderdelen van het leerplan.
	Er is aandacht voor het formatieve aspect van de evaluatie door voldoende taken en toetsen te voorzien. De leraren zetten de leerlingen voortdurend aan om te studeren en dat voor een haalbaar onderdeel van de leerstof. Er is echter minder aandacht voor het geleidelijk verwerken van grotere leerstofgehelen via meer uitgebreide tussentijdse toetsen. Hierdoor is het verschil tussen de toetsen in het kader van dagelijks werk en de examens groot.
	De vakgroep evalueert vakgerichte competenties en attitudes bij enkele opdrachten, maar dit gebeurt nog niet op een procesmatige wijze binnen een leerlijn. Bij de geïntegreerde proef is dat wel het geval. De evaluatie van de geïntegreerde proef en van de stage zijn goed uitgewerkt. Dit alles gaat gepaard met overwegend goede klasgemiddelden en met een beperkt aantal tekorten. Tekorten gaan bijna steeds samen met tekorten voor andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lesaanpak gebeurt kwaliteitsvol en vormt een eerste basis voor de nodige individualisatie en het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Toch is er nog marge om meer te werken met activerende opdrachten wat een verdergaande binnenklasdifferentiatie kan ondersteunen. Bij de samenstelling van het leermateriaal speelt de vakgroep voldoende in op de nood aan structuur.

Er is aandacht voor leren leren via het overlopen en herhalen van de leerstof voor elk examen en via het geven van studietips. Leren samenvatten maakt echter nog weinig structureel deel uit van een vakspecifieke lesaanpak. Het komt wel aan bod in de overkoepelende werking op het vlak van studiebegeleiding.

De vakgroep stelde in het verleden een relevante begrippenlijst samen, maar gebruikt deze momenteel niet meer om aandacht te schenken aan moeilijke begrippen of als ondersteuning voor de leerlingen.

Bij duidelijke tekorten starten de leraren een remediëringstraject. Dit bestaat vooral uit het vragen van toetsvoorbereidingen waarbij ook het maken van samenvattingen wordt verwacht. Er is geen systeem van hertoetsen waarmee de vakgroep de leerlingen aanzet om de leerstof opnieuw grondiger te bestuderen.

De leerlingen hebben de mogelijkheid om bijkomende oefeningen en/of bijlessen te vragen. De leraren zelf initiëren dit niet. Indien leraren remediëringsinitiatieven nemen, dan noteren ze deze informatie in het leerlingvolgstelsel. Het aantal remediëringsinitiatieven blijft in verhouding tot een aantal tekorten bij toetsen en examens veeleer beperkt. De gehele remediëringaanpak heeft een wat te vrijblijvend karakter.

Voor instromers in het vijfde leerjaar is een inhaal cursus boekhouden voorzien op het niveau van de scholengemeenschap.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De vakgroep komt vier keer per jaar formeel samen, maar overlegt ook voortdurend op informele basis. Tijdens deze vergaderingen komen zowel organisatorische als vakdidactische thema's aan bod. Toch wordt de agenda momenteel te veel overheerst door de complexe organisatie van verticale en horizontale samenzettingen. De externe deskundigheidsbevordering via nascholingen is beperkt. Er is een goede samenwerking met de pedagogische begeleider.

3.1.1.9 Toegepaste economie (bedrijfseconomie) in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplannummer D/2013/7841/014)

Voldoet

De school voldoet aan de doelen van het leerplan. De evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Bij de leerplanrealisatie is er voldoende integratie van bedrijfseconomische, boekhoudkundige, juridische, commerciële aspecten en ICT. De leraren maken voor heel wat leerplandoelen gebruik van zinvolle projecten. Toch is er nog ruimte om meer te werken met activerende opdrachten waardoor het competentiegerichte karakter van de leerplanrealisatie kan worden versterkt. Dit werkpunt is deels te wijten aan de samenzetting van de studierichtingen Handel en Boekhouden-informatica voor drie van de negen lessen. Binnen deze drie lessen behandelt de vakgroep de leerplandoelen boekhouden voor de studierichting Handel ruimer en technischer dan verwacht door het leerplan. Dit betekent echter dat de andere leerplandoelen moeten worden gerealiseerd op basis van zes lessen, terwijl er volgens de richtinggevende lestijden in het leerplan in verhouding meer tijd voor nodig is. Dit zet druk op de leerplanrealisatie. Bovendien ontstaat er hierdoor ook een wat kunstmatige opsplitsing van leerplaninhouden, bijvoorbeeld tussen de verkoopadministratie en de boekhoudkundige verwerking ervan (leerplandoelen 134-143), terwijl integratie het uitgangspunt van het leerplan vormt. Tot voor kort konden de leraren meer aandacht besteden aan een activerende aanpak binnen een extra

lesuur.

Voor de begeleiding van de mini-onderneming voorziet de school wel nog een lesuur. Deze mini-onderneming vormt de basis voor de geïntegreerde proef waarbij een aantal leerplandoelen op een realistische en competentiegerichte wijze aan bod komen: marktonderzoek (7-10), het uitwerken van promotiemateriaal via publisher, het maken van een website, facebook-pagina, affiches (ICT 34-35), solliciteren (122), organogram en organisatiestructuren (109-111), plannen (132), efficiënte communicatie (140 -146, 215). Ook het leren reflecteren op eigen gedrag (133) komt op relevante wijze aan bod via een geheel van zelf en peer evaluatie, gelinkt aan individuele besprekingen met de leerlingen en in groep. Het voeren van een boekhouding (153-174) en voorraadadministratie (175) komen bij de geïntegreerde proef veeleer beperkt aan bod. Dit vormt nog een lacune aangezien het een belangrijk deel uitmaakt van het leerplan. Berekening van break-evenpunt, ratio's en bepalen van prijsstrategie komen wel aan bod. Verder voeren niet alle leerlingen dezelfde opdrachten uit bij de uitwerking van de mini-onderneming (bijvoorbeeld aankoopbeleid, website maken (146), boekhouding voeren), waardoor niet aan elke leerling dezelfde ervaringen worden meegegeven. Ook worden kansen gemist om al in de loop van het vijfde leerjaar het realiseren van leerplandoelen te linken aan de mini-onderneming. De geïntegreerde proef voldoet echter zowel inhoudelijk als qua begeleiding kwaliteitsvol aan de vereisten. De vakgroep ondersteunt het verloop van de proef ook voldoende met behulp van duidelijke opdrachten, afspraken, een goede begeleiding en via formatieve procesevaluatie met kansen tot verbetering van het tussentijds product. De eindevaluatie van het groepswerk is transparant en representatief.

De leraren zorgen voor voldoende afwisseling bij het aanbrengen van de leerinhouden. Verspreid over het schooljaar maken ze gebruik van onderwijsleergesprekken, levendig doceren, korte toepassingsoefeningen en een aantal meer uitgebreide opdrachten, met zinvolle ICT-integratie. De boekhoudkundige inzichten worden geleidelijk en diepgaand opgebouwd. Het leren hanteren van een boekhoudpakket komt ruimschoots aan bod. Een realiteitsgerichte integratie van actualiteit blijft veeleer beperkt sinds het wegvallen van een extra lesuur. De leraren organiseren een aantal bedrijfsgerelateerde uitstappen, maar de terugkoppeling naar de eigenlijke lessen ontbreekt nog te vaak. Bovendien is er geen vaste structuur waardoor telkens opnieuw uitstappen moeten worden uitgewerkt. De vakgroep kon tijdens de doorlichting wel al een mogelijke planning voorleggen om hieraan te verhelpen.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De leerlingen hebben een informaticalokaal als vaste klas. De ICT-uitrusting voldoet aan de vereisten en wordt voldoende onderhouden. De huidige opstelling van een aantal klassen is echter weinig gericht op samenwerking en zelfwerkzaamheid, wat de werkvormen die de vakgroep wenst te gebruiken soms bemoeilijkt. Sommige klassen zijn verder slecht verlicht en geven een stoffige en weinig leerbevorderende indruk. Er is in het vaklokaal geen telefoon ter beschikking. Er zijn wel draagbare telefoons, maar de leraren gebruiken ze niet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. Er is aandacht voor zowel reproductieve als toepassingsgerichte vragen. Ook inzichtelijke vragen komen in beperkte mate aan bod. Het niveau van de vraagstelling is voldoende hoog. Via het geheel van toetsen en examens is er een relevante spreiding van de evaluatie over alle onderdelen van het leerplan.

Er is aandacht voor het formatieve aspect van de evaluatie door voldoende taken en toetsen te voorzien. De leraren zetten de leerlingen voortdurend aan om te studeren en dat voor een haalbaar onderdeel van de leerstof. Er is echter minder aandacht voor het geleidelijk verwerken van grotere leerstofgehelen via meer uitgebreide tussentijdse toetsen. Hierdoor is het verschil tussen de toetsen in het kader van dagelijks werk en de examens groot.

De vakgroep evalueert vakgerichte competenties en attitudes bij enkele opdrachten, maar dit gebeurt nog niet op een procesmatige wijze binnen een leerlijn. Bij de geïntegreerde proef is dat wel het geval. Evaluatie van geïntegreerde proef en stage zijn goed uitgewerkt. Dit alles gaat gepaard met overwegend goede klasgemiddelden en met een beperkt aantal tekorten. Tekorten gaan bijna steeds samen met tekorten voor andere vakken.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lesaanpak gebeurt kwaliteitsvol en vormt een eerste basis voor de nodige individualisatie en het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Toch is er nog marge om meer te werken met activerende opdrachten wat een verdergaande binnenklasdifferentiatie kan ondersteunen. Bij de samenstelling van het leermateriaal speelt de vakgroep voldoende in op de nood aan structuur.

Er is aandacht voor leren leren via het overlopen en herhalen van de leerstof voor elk examen en via het geven van studietips. Leren samenvatten maakt echter nog weinig structureel deel uit van een vakspecifieke lesaanpak. Het komt wel aan bod in de overkoepelende werking op het vlak van studiebegeleiding.

De vakgroep stelde in het verleden een relevante begrippenlijst samen, maar gebruikt deze momenteel niet meer om aandacht te schenken aan moeilijke begrippen of om leerlingen hierop te laten terugvallen.

Bij duidelijke tekorten starten de leraren een remediëringaanpak op. Deze bestaat vooral uit het vragen van toetsvoorbereidingen waarbij ook het maken van samenvattingen wordt verwacht. Er is geen systeem van hertoetsen waarmee de vakgroep de leerlingen aanzet om de leerstof opnieuw grondiger te bestuderen.

De leerlingen hebben de mogelijkheid om bijkomende oefeningen en/of bijlessen te vragen. Dit moet echter gebeuren op vraag van de leerling. Indien leraren remediëringsinitiatieven nemen, dan noteren ze deze informatie in het leerlingvolgsysteem. Het aantal remediëringsinitiatieven blijft in verhouding tot een aantal tekorten bij toetsen en examens veeleer beperkt. De gehele remediëringaanpak heeft een wat te vrijblijvend karakter.

Voor instromers in het vijfde leerjaar is een inhaalcursus boekhouden voorzien op het niveau van de scholengemeenschap.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De vakgroep komt vier keer per jaar formeel samen, maar overlegt ook voortdurend op informele basis. Tijdens deze vergaderingen komen zowel organisatorische als vakdidactische thema's aan bod. Toch wordt de agenda momenteel te veel overheerst door de complexe organisatie van verticale en horizontale samenzettingen. De externe deskundigheidsbevordering via nascholingen is beperkt. Er is een goede samenwerking met de pedagogische begeleider.

3.1.1.10 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Informaticabeheer (leerplannummer D/2004/0279/023)

Voldoet niet

De leerlingen krijgen niet alle leerplandoelstellingen aangeboden.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Dit verslag handelt over zowel de basisvorming als het specifiek gedeelte van bovenvermelde studierichtingen.

De leerlingen krijgen heel wat leerplandoelen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aangeboden. De vakgroep biedt de onderwerpen op het vereiste verwerkingsniveau aan. Nochtans zijn er een aantal lacunes.

De leraren behandelen de leerplandoelen omtrent mathematiseren en oplossen van problemen (MA1, MA2, MA3, MA4 en MA5) slechts in zeer beperkte mate in de studierichting Boekhouden-informatica en niet in Informaticabeheer. De school plant de lessen voor deze twee studierichtingen tegelijkertijd. Hierdoor komt de realisatie van het keuzegedeelte in het gedrang. Terwijl de leerlingen van de studierichting Informaticabeheer de drie vereiste keuzeonderwerpen aangeboden krijgen, behandelen de leraren slechts een van de twee keuze items in de studierichting Boekhouden-informatica.

De vakgroep besteedt in de les voldoende aandacht aan alle vaardigheden (rekenvaardigheid, meet- en tekenvaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid). De leerling krijgt voldoende de kans om te oefenen. De lessen verlopen op een gestructureerde wijze met voldoende aandacht voor zelfstandig leren. Het beheersingsniveau van de leerlingen is veeleer hoog.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen zijn uitgerust met een computer en beamer. De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van het grafisch rekentoestel.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De toetsen en examens bevragen het vereiste beheersingsniveau. Over het algemeen zijn de examenvragen zeer leerdoelgericht. De leraren toetsen op een evenwichtige manier alle vaardigheden. De keuze om de meeste leerplandoelen zowel tijdens het dagelijks werk als tijdens de examens te toetsen, maken de examens somsodeloos lang.

De toetsen en examens zijn verzorgd en de evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

In alle klassen is de curatieve leerbegeleiding goed. De leraren bieden remediëringsoefeningen op maat aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De remediëring verschilt wel per leraar en de vakgroep bezinde zich nog niet over het stroomlijnen van de curatieve leerbegeleiding.

De lessen verlopen kalm en gestructureerd. Er wordt weinig of niet gedifferentieerd, ondanks de grote heterogeniteit van de klasgroepen. Het onderwijsleergesprek is de norm en, niettegenstaande dit zeer interactief verloopt, stuurt de leraar sterk de les. Dit is vooral belemmerend voor de

wiskundig sterkere leerlingen.

De vakgroep maakte nog geen afspraken omtrent het gebruik van wiskundetaal en de gehanteerde symbolen. De invulling verschilt per leraar en er is in het algemeen weinig aandacht voor het formele karakter van de wiskunde. Hierdoor worden bepaalde onderdelen herleid tot louter rekentechnische automatismen.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal vakgebonden nascholingen gevolgd. Vakoverstijgende nascholingen gebeuren weinig of niet. De impact van deze vormingen op de klasvloer is gering.

De vakgroep overlegt een aantal keer per schooljaar. De agenda wordt vooraf bepaald. Het overleg beperkt zich veelal tot organisatorische aspecten. De uitwerking van verticale leerlijnen was nog niet aan de orde.

3.1.1.11 Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop (leerplannummer D/2012/7841/058)

Voldoet niet

De evaluatie is niet representatief voor de leerplandoelen. Het onderwijsaanbod vertoont hiaten.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Kennis wordt opgebouwd in betekenisvolle algemene en handelsgerichte contexten. De lees- en luistervaardigheidstraining worden voldoende geoefend. Narratieve teksten komen evenwel niet genoeg aan bod. De moeilijkheidsgraad van de leestesten sluit niet altijd aan bij de vereisten van het leerplan (A2).

Algemeen krijgen de leerlingen voldoende kansen om de doelen van de basisvorming voor de spreek- en de gespreksvaardigheid te oefenen. De specifieke doelen van de studierichting komen ook aan bod met uitzondering van de gesprekken over het laden en lossen van vrachtwagens, het zich uitdrukken op de openbare weg, in parkeerruimtes, in restaurant en hotel en het geven van informatie over handelsdocumenten (gespr 15, 16, 17). De schrijfvaardigheid vertoont de volgende lacunes: het invullen en opstellen van handelsdocumenten, het maken van een kort verslag en het opmaken van een faxbericht (schr 6, 7 en 10).

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep trekt duidelijk de kaart van de procesgerichte benadering van de evaluatie. Dit blijkt uit het gehanteerde systeem van gespreide evaluatie en de verdeling van het gewicht van de punten over de toetsen voor dagelijks werk en syntheseproeven (50%-50%).

Kennis wordt voldoende geëvalueerd in communicatieve contexten gericht op de handelssituaties. De evaluatie van de vaardigheden vertoont te veel lacunes om representatief te zijn voor de leerplandoelen. Het luisteren wordt niet voldoende frequent geëvalueerd. Het lezen wordt weinig beoordeeld. Voor beide vaardigheden worden prescriptieve en narratieve teksten niet beoordeeld.

Voor de mondelinge interactie en gespreksvaardigheid evalueert de vakgroep de helft van de leerplandoelen van de basisvorming. Volgende lacunes doen zich voor: het verwoorden van een spontane mening (gespr 3), het uitspreken van eigen of andermans gevoelens (gespr 4), het meedelen van informatie uit gelezen en beluisterde teksten (spr 4). Voor de doelen van het specifieke gedeelte komen het verkoopgesprek aan bod in het kader van de geïntegreerde proef, het sollicitatiegesprek en het regelen van een leveringsprobleem. De andere zakelijke gesprekken worden niet geëvalueerd. Bij het klasbezoek werd vastgesteld dat het

studiepeil van de leerlingen voor spreekvaardigheid zwak is.

De doelen van de basisvorming voor schrijfvaardigheid worden representatief geëvalueerd. Voor het specifieke gedeelte schrijven de leerlingen een aantal zakelijke mails en is er een beperkte opdracht in het kader van de geïntegreerde proef. Het vereiste niveau voldoet. Het opstellen en invullen van courante handelsdocumenten en het aanpassen en opmaken van courante handelsdocumenten worden echter niet beoordeeld (schr 6, 7).

De studieattitude telt voor 10% van de punten voor dagelijks werk mee. Vakattitudes worden niet beoordeeld.

Leerlingen weten wat van hen wordt verwacht. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Er zijn goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

Uit de resultaten blijkt dat de scores op jaarbasis behoorlijk tot goed zijn.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen worden goed begeleid. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. De sfeer in de lessen is constructief. Er is voldoende interactie in de lessen. Leerlingen krijgen mondeling studietips. Er is een aanzet tot het reflecteren met de leerlingen over de leervorderingen via het gebruik van een talenportfolio. De orde en correctheid van de notities worden echter niet genoeg opgevolgd. Als gevolg hiervan bevatten ze veel fouten en zijn ze niet altijd even verzorgd. Zo vormen ze geen goed basis voor het instuderen van de leerstof.

Er is aandacht voor remediëring. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de vakleraar voor extra ondersteuning. Toetsen en examens geven aanleiding tot feedback en worden formatief angewend. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

De grote zorg voor het welbevinden en de motivatie van de leerlingen werkt in de hand dat leerlingen soms te weinig worden uitgedaagd en dat leraren ervoor terugschrikken om voldoende te evalueren. Paradoxaal is dat ze op deze manier minder kansen geven aan de leerlingen om via frequente evaluatie goede scores te halen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet globaal. De twee taalklassen en andere lokalen bieden voldoende mogelijkheden voor het gebruik van audiovisueel materiaal. ICT wordt geïntegreerd in het leerproces en betreft vooral het gebruik van remediëringsoefeningen via softwarepakketten en het zoeken van informatie op het internet. Er wordt echter weinig met handelsgerichte software gewerkt bijvoorbeeld voor de handelscorrespondentie.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de keuze van leerboeken en didactisch materiaal en de evaluatie. Er is aandacht voor vernieuwing en voor professionalisering door het volgen van externe nascholingen en ook door intervisie. De vakgroep roept regelmatig de hulp in van de pedagogische begeleiding. Er is evolutie in de kwaliteitsbewaking maar deze resulteert nog niet altijd in een voldoende leerplanrealisatie en een representatieve evaluatie. De leerlingenresultaten worden ook weinig angewend om de effecten van het onderwijs te evalueren.

3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat betreft de gerichtheid op alle
Doelgerichtheid	VOET en alle leerlingengroepen. De school heeft een visie op het werken aan de VOET die geënt is op het pedagogisch project van de school. Een belangrijk doel hierbij is om waarden en competenties bij te brengen die een verdere brede ontwikkeling ondersteunen. Deze visie wordt echter nog niet vertaald in een beleidsplan met concrete doelstellingen. Het VOET-beleid is veeleer gebaseerd op losse initiatieven die tot op heden nog niet worden ingepast in een overkoepelende en doelgerichte visie. De school heeft wel haar beginsituatie op het vlak van de VOET in kaart gebracht. Pas onlangs werd op basis hiervan een verdere analyse gemaakt van mogelijke lacunes. Hieruit blijkt dat de school door een uitgebreid aanbod van projecten en activiteiten het geheel van de VOET voldoende nastreeft, maar ook beseft dat een aantal vakoverschrijdende eindtermen binnen bepaalde contexten beperkt aan bod komen. Momenteel heeft de school enkel een globale visie op de wijze waarop ze hieraan zal werken, maar er werd nog geen concrete planning uitgewerkt.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert nog weinig adequaat. De ondersteuning van het werken aan de VOET gebeurt momenteel vooral via projectgroepen die het initiatief nemen voor de uitwerking van de verschillende activiteiten. Dit gebeurt dan veelal organisch waarbij de link met de VOET in een aantal gevallen niet bewust wordt gelegd. De overkoepelende coördinatie is verder in handen van een leraar die hiervoor, naast verschillende andere taken, een BPT-uur (Bijzondere Pedagogische Taken) heeft. Er zijn geen andere structuren waarmee een breder draagvlak voor het werken aan de VOET wordt gecreëerd. Aan de vakwerkgroepen wordt tot op heden niet gevraagd om hun werking te toetsen aan de VOET. Naar aanleiding van de doorlichting werden wel de eerste relevante stappen gezet.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt nog in te beperkte mate tot bijstellingen. De school heeft via personeelsvergaderingen de VOET-werking geëvalueerd, maar de analyse van deze gegevens is nog maar zeer recent gebeurd en formele beslissingen rond bijstellingen werden nog niet genomen. Uit de analyse blijkt dat er – ondanks de informele en weinig gerichte planning in het verleden – veel zinvolle initiatieven werden genomen. Hierdoor is er een behoorlijke dekkingsgraad van het geheel van eindtermen, met een beperkt aantal lacunes (zowel qua inhoud als qua bereik). De evaluatie van de kwaliteit en diepgang van projecten en initiatieven bleef tot op heden beperkt.
Ontwikkeling	Er waren een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan bleven beperkt. De school heeft het schoolteam kort geïnformeerd over de nieuwe VOET. De coördinator heeft wel de nodige opleiding gekregen.
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Een aantal meer theoretisch gerichte VOET met
Politiek-juridische samenleving	betrekking tot het inzicht in het democratisch bestel en België binnen de Europese Unie en de rest van de wereld worden ruim nagestreefd vanuit verschillende vakken. De VOET op het vlak van participatie en besluitvorming komen deels tot leven via de werking van de leerlingenraad. Dit blijft dan wel vooral beperkt tot de leerlingen die lid zijn van de raad. Andere leerlingen leren

veeleer weinig omgaan met participatie en besluitvorming. Een aantal projecten verlevendigt het werken aan deze VOET dan weer wel zinvol, vooral dan de politieke debatten die de laatste jaren werden georganiseerd en aantal uitstappen.

**Sociorelationele
ontwikkeling**

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Er is aandacht voor het werken aan de VOET via een aantal zinvolle initiatieven. De 'leefdagen' in de eerste graad en de 'relatie- en preventiedagen' in de tweede graad dragen doelgericht bij tot het nastreven van deze VOET. De school maakt daarbij gebruik van activerende werkvormen en bouwt over de verschillende leerjaren voldoende leermomenten in, waardoor deze VOET ook met de nodige diepgang aan bod komen. Ook bij heel wat vakken, met nadruk op godsdienst, komen deze eindtermen aan bod. In de derde graad wordt ingezet op de organisatie van initiatieven waarbij van de leerlingen wordt verwacht om op een volwassen wijze met elkaar om te gaan (survival, reizen, bezinning). Het creatieve aspect bij de eindtermen kunst en cultuur kwam tot nog toe veel minder aan bod.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt.

Het huidige globaal preventieplan en jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. De noodzakelijke financiële middelen voor de uitvoering worden niet vermeld. Het aankoop- en indienststellingsbeleid verlopen conform de voorschriften. De betrokkenheid van de preventieadviseur is uitgeschreven in een procedure. Wel zijn de bestelformulieren nog niet ondertekend door de preventieadviseur. De gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden, maar de instelling kan geen preventief onderhoudsprogramma voor haar infrastructuur en uitrusting voorleggen. De school verzamelt in beperkte mate gegevens om de kwaliteit van haar welzijnsbeleid doelgericht te evalueren.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid voldoen de meeste kwaliteitsaspecten aan de minimale verwachtingen. Het voornaamste werkpunt voor de school is het werken aan de algemene houding met betrekking tot orde en netheid en aan een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. In sommige lokalen is er veel rommel en kunnen orde en netheid veel beter. Na het vorige brandpreventieverslag (d.d. 31 augustus 2010) heeft de school brandwerende deuren geïnstalleerd in de verschillende stookruimtes en extra noodverlichting geplaatst. Enkel de stookruimte in de kapel moet nog voorzien worden van een brandwerende deur. Op een aantal plaatsen zijn de zekeringskasten niet afgesloten. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een voorgeschreven etiket en worden opgeslagen in de geschikte recipiënten. Tijdens de rondgang zijn er op verschillende plaatsen gevaarlijke producten gevonden die bereikbaar zijn voor de leerlingen. Sommige MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) ontbreken.

De instelling voert de meeste controles uit van toestellen/installaties/arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon. Enkel de periodieke controle van de stelling gebeurt nog niet systematisch.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de school nog niet aan de minimale verwachtingen. Het aantal urinoirs en toiletten is te beperkt voor de leerlingenpopulatie.

Uit de planning blijkt dat er aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing te gronde de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Er werden de voorbije jaren reeds grote investeringen gedaan inzake bewoonbaarheid en veiligheid.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft geen uitgeschreven visie op de leerlingenevaluatie. De impliciete visie blijkt uit een aantal afspraken: de leerlingenevaluatie moet dienen om na te gaan of de leerlingen de leerplandoelen bereiken en om de leervorderingen in kaart te brengen tijdens het schooljaar. Verder dient de evaluatie als basis voor een correcte attestering bij de deliberatie die uitgaat van de vraag of de leerlingen voldoende de leerstof beheersen om met succes het volgende leerjaar aan te vatten. De rol van de evaluatie als strategie om het leerproces te ondersteunen komt tot uiting in de vraag van de schoolleiding om voldoende frequent te evalueren tijdens het schooljaar en de leerlingen te laten reflecteren over hun prestaties. Deze rol blijkt ook uit de opvatting in verband met de evaluatie van de geïntegreerde proef en de stages. De grote aandacht voor het regelmatig rapporteren over de leervorderingen geeft tenslotte ook blijk van een procesgerichte benadering van de evaluatiepraktijk. Er is aandacht voor de ontwikkeling van een goede studieattitude zoals blijkt uit de evaluatie van de attitudes in de eerste graad, in de tweede graad van het tso en in het bso. Toch is de visie hierover nog niet voldoende uitgeklaard. Zo maken de leraren niet altijd het onderscheid tussen vakattitudes en algemene attitudes. Het gewicht toegekend aan het dagelijks werk en de examens (syntheseproeven) wijzen in het aso op een veeleer summatief georiënteerde beoordeling. Het is duidelijk dat de school een ontwikkelingsproces doormaakt op het vlak van de uitwerking van de visie op de evaluatiepraktijk. Dit heeft als gevolg dat het geheel op dit moment een gebrek aan transparantie vertoont, wat weegt op de gezamenlijke doelgerichtheid en de implementatie van de beleidslijnen.
- Ondersteuning** De schoolleiding stuurt de evaluatiepraktijk aan via een aantal organisatorische afsprakenkaders vervat in het schoolreglement en documenten met richtlijnen voor leraren. Ze bestrijken aspecten zoals de frequentie van de toetsing en de rapportering, het aandeel van het dagelijks werk en de examens in het jaartotaal, de praktische organisatie van de examens en de commentaren op de rapporten. Het afsprakenkader regelt ook de te volgen procedures voor de attestering en deliberatie, de wijze waarop de leerlingen en hun ouders worden ingelicht over de studieresultaten en het gebruik van waarschuwingen en vakantietaken. Er zijn geen uitgeschreven richtlijnen die de afstemming van de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding duidelijk stellen. De veelheid aan documenten en de weinig gestructureerde opslag ervan op het elektronisch platform belemmeren de efficiënte communicatie. De procedures zijn ook nog niet voldoende nauwkeurig uitgewerkt. Als gevolg hiervan zijn de afspraken niet voldoende gekend door de leraren of worden ze op een verschillende manier geïnterpreteerd. De informatie voor de ouders is overwegend overzichtelijk. Het schoolreglement mist evenwel een aantal verplichte vermeldingen met betrekking tot de evaluatie: er wordt niet vermeld dat de school regelmatig zal communiceren over de noodzakelijke remediëring en over de te beheersen materies voor de examens en andere evaluatieopdrachten; er wordt niet vermeld dat de klassenraad de niet toegekende studiebekrachtiging schriftelijk zal motiveren aan de leerling (codex, art. 112, 9° a) 3 en 6 en b)).

In de meeste vakken wordt een gemengd systeem van gespreide evaluatie en examens gehanteerd. Voor een aantal vakken past men enkel permanente of gespreide evaluatie toe. Elk vak heeft een gewogen aandeel in de totaliteit van de punten dat in verhouding staat tot het aantal lesuren per week. Voor de tweede en derde graad van het aso wegen de examenresultaten zwaarder door dan het dagelijks werk. Voor de eerste graad, het tso en het bso is de verhouding 50%-50%.

De inhoudelijke beleidsmatige ondersteuning op schoolniveau is beperkt. Er bestaan weinig inhoudelijke afspraken over de evaluatie. Hiervoor rekent de schoolleiding op de professionaliteit van de vakgroepen en de individuele leraren. Ze worden aangemoedigd om het leerplanconcept te vertalen naar een concrete praktijk en om hierover afspraken te maken, zodat de gelijkgerichte aanpak wordt gewaarborgd.

De school stelt een elektronisch leerlingvolgsysteem ter beschikking van het schoolteam en gebruikt een elektronisch rapportensysteem. Via interne nascholingen werden leraren gericht opgeleid tot het efficiënt gebruik van het systeem.

Doeltreffendheid

Het gebrek aan voldoende opvolging van de evaluatiepraktijk tot in het kernproces, heeft als gevolg dat op vakniveau de leerlingenevaluatie een wisselende kwaliteit vertoont. Er werden een aantal voorbeelden van goede praktijk aangetroffen waar de onderwijs- en evaluatiepraktijk uitgaan van de eindtermen en leerplandoelstellingen. In de geïntegreerde proef en de stages is de evaluatie competentiegericht. Hiervoor werden kwaliteitsvolle scorewijzers ontwikkeld. In andere vakken is de evaluatiepraktijk voor verbetering vatbaar of zelfs ontoereikend om een correcte diagnose te stellen van het bereiken van de leerplandoelstellingen door de leerlingen. Soms overheerst de reproductieve bevraging van de kennis en de productevaluatie en krijgt het proces te weinig aandacht. Het komt ook voor dat de evaluatie onvoldoende vanuit de leerplandoelen wordt gepland en dat de beoordeling te eenzijdig is afgestemd op een beperkt aantal vaardigheidsdoelen. Beide problemen hypothekeren de betrouwbaarheid van de leerlingenresultaten die aan de delibererende klassenraad worden voorgelegd. De beoordeling van algemene attitudes wordt niet gelijkgericht ingevuld. Er worden doorgaans weinig afspraken gemaakt over de puntenverdeling en de beoordelingscriteria.

De evaluatie geeft in het algemeen nog beperkt aanleiding tot een gedifferentieerde leerbegeleiding aangepast aan de noden van de leerlingen en afgestemd op de leerplandoelen. De meeste leraren registreren wel de remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem zodat er stilaan meer systematiek komt in de leerondersteuning.

De school heeft aandacht voor het communiceren van de leervorderingen aan de leerlingen en aan hun ouders. De rapporten, de agenda's en de oudercontacten zorgen voor een gepaste informatiedoorstroming. Ouders kunnen de leervorderingen van hun kinderen volgen via het elektronisch rapport. De rapporten bevatten vaststellende en aanmoedigende commentaren. Steeds meer leraren geven ook duiding bij tegenvallende resultaten en reiken voorstellen voor remediëring aan.

De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier, zodat de deliberatie het sluitstuk

vormt van het afgelegde leertraject. De deliberatie is niet louter gebaseerd op cijfers. Er is ook veel aandacht voor de vorderingen die de leerling heeft geboekt. De B- en C-attesten zijn voldoende onderbouwd. De motiveringen weerspiegelen echter nog te weinig het prospectieve karakter van de deliberatiepraktijk. Ze zijn meer gericht op de tekorten van de leerlingen dan op hun talenten, waardoor kansen voor een meer positieve (her)oriëntering worden gemist. De tekst bij de adviezen bevat niet altijd voldoende duiding voor de ouders. De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. Het aantal leerlingen met een uitgestelde beslissing is beperkt.

De analyse van de gegevens over attestering werden tot op heden veeleer beperkt door de schoolleiding benut als opstap voor verbetertrajecten. Bij een groot aantal tekorten moeten de vakleraren zich verantwoorden. Andere gegevens zoals leerlingenstromen, schoolverlaters, effecten van de advisering, resultaten in het vervolgonderwijs,... worden nog niet in kaart gebracht. In de vakgroepen is er wisselende aandacht voor zelfreflectie op basis van de leerlingenresultaten.

Ontwikkeling De school zet sinds vorig schooljaar in op het optimaliseren van de rapporteringspraktijk. De ondernomen acties in dat verband hebben reeds geleid tot kwaliteitsverbetering. De schoolleiding is zich bewust van de nood aan bijsturing van de evaluatiepraktijk en heeft hiertoe al een aantal aanzetten gegeven.

De meeste vakgroepen hebben nood aan deskundigheidsontwikkeling in verband met de evaluatie. Waar er nieuwe leerplannen van kracht gingen, zijn de vakgroepen meestal aan de slag gegaan om de evaluatiepraktijk te herbekijken. Een aantal vakgroepen heeft beroep gedaan op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De algemene en dagelijkse leiding berust bij de directeur. Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van de schoolvisie en het schoolbeleid en de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie en het personeel.

De directie ondersteunt de leraren door klasbezoeken en functioneringsgesprekken. Er is echter meer beleidsmatige aandacht nodig voor het aansturen en opvolgen van een aantal onderwijskundige aspecten. Zo zijn er nogal wat knelpunten in de leerplanrealisatie.

De school heeft een aantal keuzes gemaakt in het onderwijsaanbod en in haar onderwijsorganisatie die niet doelgericht zijn afgestemd op de leerplanrealisatie of er zelfs belemmerend voor zijn. Het beleid heeft de laatste jaren sterk ingezet op de herprofilering van de school. Om zowel het bestaande als het nieuwe aanbod uit te kunnen werken, doet de school te sterk beroep op graadklassen en samenstellingen.

Visieontwikkeling De school heeft haar visie niet uitgeschreven in strategische en operationele doelstellingen maar weet waar ze op termijn wil staan. Het beleid speelt gepast in op de impulsen die de omgeving en externen naar de school stuurt. Dit responsief vermogen stuurt de onderwijsontwikkelingen en typeert de huidige dynamiek van de school. Zo wil de school zich profileren rond de domeinen handel, grafische communicatie en media. Om deze visie gestalte te geven heeft de school de laatste jaren initiatieven genomen om de infrastructuur te verbeteren en de multimedia omgeving van de school verder uit te werken. De school maakte ook werk om alle klaslokalen uit te rusten met een pc en een beamer, en dit om actueel en dynamisch onderwijs te faciliteren.

Het beleid van de school vindt haar inspiratie in het opvoedingsproject van de Onderwijsinstellingen van de Zusters der Christelijke Scholen van Vorselaar. Het steunt op zes pijlers: opvoeding gericht op het leven, streven naar een totale persoonlijkheidsvorming, voorkeursliefde voor de zwaksten, persoonsbevorderende relatie, geloofsofvoeding en samenwerking. De school wil elke jongere zijn/haar talenten leren ontdekken en de nodige discipline bijbrengen om deze talenten om te zetten in troeven. De school slaagt er alvast in een positief leer- en leefklimaat en een gedisciplineerd schoolklimaat te vestigen, een noodzakelijke voorwaarde om de gestelde doelen te bereiken. De school communiceert haar pedagogisch project onder meer via haar website en het schoolreglement.

Besluitvorming De school biedt aan de personeelsleden voldoende mogelijkheden om zich te engageren bij de besluitvorming. Naast de decretaal verplichte overlegorganen fungeert een coördinatieteam als resonantiegroep voor de directie. Die denkt mee over de strategische oriëntering van het schoolbeleid. Daarnaast zijn er werkgroepen op diverse actieterrainen actief. Ondanks het bestaan van alle raden, adviesorganen en vak- en werkgroepen, zijn nog niet alle personeelsleden betrokken bij het uittekenen van de besluitvorming.

De elektronische weekberichten worden gezien als een belangrijk forum om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen toe te lichten. Verder verloopt de informatiedoorstroming via personeelsvergaderingen en het digitaal

platform.

Kwaliteitszorg Het beleid staat open voor externe evaluaties en ervaart deze als ondersteunend. De school werkt echter nog niet doelgericht aan zelfevaluatie. Ze beschikt niet over een systeem om haar eigen kwaliteit op systematische wijze op te volgen en te verbeteren. Ad hoc worden weliswaar gegevens verzameld, maar die gegevens hebben nog maar beperkt aanleiding gegeven tot verdere analyses met het oog op gewenste bijstellingen. De meeste vakgroepen worden nog onvoldoende aangezet tot reflectie over hun onderwijskundig handelen. Evenmin heeft de school al onderzocht of de gevolgde nascholingen en de initiatieven op het vlak van leerbegeleiding effect sorteren. De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk bij de vakgroepen en de leraren, maar oefent geen controle uit op de realisatie en stuurt niet bij. Hierdoor zijn er op het vlak van curriculum en evaluatiepraktijk verschillende snelheden ontstaan, waarbij sommige vakgroepen en teamleden veeleer zwak presteren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De geïntegreerde proef in de studierichting Handel.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het positief leer- en leefklimaat en het gedisciplineerd schoolklimaat.
- Het engagement van een groot aantal personeelsleden.
- De inhaalbeweging op het vlak van de ICT-infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De profilering van de school in de domeinen handel, grafische communicatie en media.
- Het responsief vermogen van het beleid.
- De aanzet tot het creëren van een participatief schoolbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het wegwerken van de verticale en horizontale samenzettingen als belemmering voor de leerplanrealisatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De betrokkenheid van een groter aantal personeelsleden bij de beleidsprocessen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De interne kwaliteitszorg.
- De beleidsmatige aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De uitbouw van een VOET-beleid.
- Het nascholingsbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Informaticabeheer (wordt opgevolgd).
- De leerplanrealisatie voor Frans in bso derde graad in de studierichting Verkoop (wordt opgevolgd).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Handel	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	
Graad 2 TSO Handel	Frans	Frans
Graad 3 BSO Verkoop	Frans	Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Informaticabeheer	wiskunde	wiskunde

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **06-03-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Elly DE KEYSER de inspecteur-verslaggever	G. VANNESTE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	